

ingunum og fortreytunum. Tá ber kanska til at fáa eitt víst mál av rentabiliteti inn í útbyggingina.

Hvat alivinnuni við vikur, sigur seinasta VKI-kanningin, at vandi er á ferð í Funningsfirði. Økt aling eigur ikki at setast í verk, fyrr enn kannað er, hvør megintilferslan av »iltadum« vatni er. (Bogi Hansen: vindur, sjóvarfalsrak ella tilførsla av feskum vatni). Tí mátti verið skilagott at tryggja sær reguleringsmøguleikar frá vatnorkuverki við sjálvan fjørðin istaðin fyri at veita vatnið vesturum.

Viðv. 4: Projektið skal kunna góðtakast reint tekniskt. So er ikki.

Orkudáðið, Elsam og Berdal siga í teirra frágreiðing, at fyrri norðara partin av Eysturoynni, er eingin verulig projektering farin fram, og teir mæla eisini allir til, at ein motorur verður settur upp á Sundi sum skjótast. Einans hesi viðurskipti áttu, um tey stóðu einsamøll, at verið nógmikið til at steðgað bleiv á við Eiðisvatni.

SEV hevur forvitnisliga og upplýsandi frágreiðing

í øllum bløðum. Meginparturin er sakliga væl grundaður, men leggur tú hana undir sjóneyku, avdúkast mangir áhuga-verdir veruleikar um tørvandi samanhang.

SEV vil ikki fylgja ráðum »experta« um motorkeyp og fer ikki undir slíkt fyrr enn í 1993. Tá er orkutørvurin sambært teirra egnu meting 230 milliónir kilowattimar. Við loyvu Eiðisútbyggingini røkkur SEV úr 170 milliónum upp á 198 milliónir. Her mugu so ímeðan framleiðast eyka 32 milliónir kilowattimar. Hvør vatnmongd er hendan?

Er tað í Vágoy, í Vestmanna, ella vatnið sunnantil av Eysturoy og vatnið av eystursíðuni?

Hvussu nógvur hundrad milliónir skulu so nýtast her áðrenn 1993?

Viðv. 5: Fremjan av projektinum við útboði ella innheintan av tilbøðum skal vera í lagi. So er ikki, tí so leingi sum einki projekt fyriliggur, líka so leingi ber ikki til at tosa um útboð ella tilbøð. Figgjarligu, og tær samfelagsligu, avleiðingarnar av tilvikari framferð skapa ein óhugnaligan ótrygg-

leika, tá ið hugsað verður um tær 100-tals milliónir, talan er um.

Viðv. 6: Hvør hevur so figgjarligu ábyrgdina. Hesi viðurskipti eru ásett í viðtøkum SEV's, ið eru lýstar sum **Kunngerð nr. 49 frá 4. okt. 1965**. Samb. 3. grein í hesi kunngerð er tað umboðsnevndin sum hevur hægsta vald í felagnum, og samb. 4. grein, 10. stk. er tað SEV-stýrið, sum skipar fyrir felagnum og valdar ognum tess.

Ábyrgdin hjá limakommununum er ásett í 11. grein, og í 3. stk. stendur: »Fyri tær árligu útreiðslur til rentur og avgjöld av virkislanum felagsins borga limakommunurnar úteftir ein fyrir allar og allar fyrir eina og sínámillum í mun til i-búgaratalið.

Longu nú er avgerðar-grundarlagið so ivaleyst, at allir avvarðandi partar áttu at verið fullgreiðir yvir, at Eiðisprojektið í sinum verandi líki er ikki nóg væl grundað. Um SEV skal verða lantakari hjá peningastovni ella

grunni, so er eingin ivi um, at eingin figging fæst uttan so, at landskassin við heimild frá lögtinginum veðheldur fyrir lánnum SEV's. SEV-raksturinn við rentum og avskrivningum skal helst hvíla í sær sjálvum. Streymprisurin kann ikki ásetast uttan góðkenning av landsstýrinum, og tí má landsstýrið krevja, at SEV á teim figgjarligu og teknisku økjum tekur rationellar avgerðir. Annars verða órimiligr streymprisir ásettir av SEV, og um landsstýrið góðkennir tilíkar takstir, so fara útreiðslurnar hjá tí einstaka og fyrítøkum upp, eins og størri skattur má útskrivast til neyðugan studing til meirkostnað hjá flakavirkjunum.

Tilika framferð kann samfelagið ikki góðtaka, og tí má væntast, at SEV verður at hava eitt stórt hall í komandi tíðum, — eitt hall sum limakommunurnar mugu gjalda, um SEV-felagsskapurin skal halda áfram.

Tað er í evstu løtu, at allir avvarðandi partar leita saman og finna gongda leið í hesum álvarsamáli.

Eftirskrift

Við Eiðisútbyggingini seta vit enn ein propp í búskaparliga renslíð

— Vit hava fleiri skilagóð alternativ. Kortini vilja teir útbyggja Eiðisvatn við snarferð og fyrir slíkan kostnað, at vit knógva ikki undir honum, sigur Atli Dam í hesi eftirskrift

Hvussu kann maður, sum metir, at vit hóast alt skulu útbyggja vatnorkuna, tí hon uppá 20-40 ára sikt verður okkum til frymunar, taka undir við aðrari og kanska eins kostnaðarmiklari útbygging í Eysturoy, tá hann so hart gongur ímót við Eiðisvatn?

Ja hetta spyr lesarin sjálvandi.

Tað er rætt, at ongin vatnorkuútbygging metst einsamøll og í løtuni er skilagóð ella rentabul, men sammett við Eiðisútbyggingina eru fleiri aðrar byggingar nógv meira lønandi.

Fyrst er at siga, at tað er matematiskt prógvað, at avfallið í Norðureysturoy kann geva 42 milliónir kilowattimar um byrgt verður hægri (í 280-300 metra hædd). Tunnlarnir verða styttri og klærni, tí minni vatn skal flytast og hetta má verða bilgari.

Hendan 50% øking í

framleiðslu og tann bilgari útbyggingin bótir rentabilitetin avgerandi.

Harnæst fæst munandi meira burtúr Veðranesleiðini, verður avrenningin úr 260-300 metra hædd enn um vatnið verður veitt norður til Eiðis.

Berdal metir, at útbygging á Veðranesi uttan vatngoymslu er figgjarliga forvarlig. T.v.s. at verður raðfylgjan í Eysturoy hon, at Funningsfjarðarverkið verður bygt fyrst, so kann Veðranes nýta tann reguleringsmøguleikan — hesin er kortini tøkur bæði í Vestmanna og í motori á Sundi!

Berdal visir eisini á, at útbygging á Veðranesi uttan goymslu kann geva eitt vatnspill uppá 10%, meðan ein 4% reguleringsmøguleiki í goymslu á Veðranesi minkar vatnspillið niður í 0,1%.

Hvat minkar so ein goymsla við t.d. 2% reg-

uleringsmøguleika um spillið? Man tað ikki fara niður um 1%?

Hetta má kannast! Hvat kostar slík goymsla?

Kunnu vit ikki fremja nógvur aðrar útbyggingar uttan at venda niður tí, sum vendir upp?

Jú, vit hava nógv skilagóð alternativ.

Vestmanna, Stranda-verkið í Klaksvík, Norðureysturoy útbygda í hæddini, Veðranes útbyggt í hæddini, Vágoy uttan at nerta Fjallavatn o.s.fr.

Kortini vilja teir útbygging Eiðisvatn við snarferð og fyrir slíkan kostnað, at vit knógva ikki undir honum.

Júst tí, at fyrimunirnir við vatnorkuútbyggingini vinnast uppá longri sikt, má útbyggingin fremjast yvir longri áramál og eftir skipaðum og væl umhugsaðum pláni. Pláni, sum nýtir einar 75 milliónir

Arbeiðið uppá veg til økið har kraftstöðin skal liggja, er komið væl áleiðis. SEV heldur tað ikki vera neyðugt at steðga arbeiðinum, hóast tingnevnd er sett at kanna útbyggingina

krónur árliga til iløgur.

Tað, sum nú er við at henda, er, at vit seta enn ein propp í búskaparliga renslíð, og hann tola vit ikki, hóast vit kanska toldu hann fyrir fáum árum síðani.

Farmaskipabýggingin, fiskivinnustøðulin, berg-holsgerðirnar, havna-býggingarnar, ítróttarhallirnar og allar hinar útbyggingarnar hava spent

okkara orku til tað itarsta.

Nýta vit nú ikki hvørja talent við skili og venda henni fleiri ferðir, áðrenn vit leggja hana har, hon skjótast kemur aftur, so hava vit kyrkt okkum sjálvi.

Tað er neyðugt at SEV skilir hetta, tað er neyðugt at hvør ovurhugaður iløgumaður skilir hetta, tað er neyðugt at teir sum sníktu loyvði ígjøgnum í

landsstýrinum skilja hetta.

Ja, tað er neyðugt, at hvør føroyingur nú skilir hetta.

Búskaparfrøðingar hava skrivað Mene teklið, men teir eiga ongi ráð.

Tey eiga vit sjálvi, og skulu nú semjast um tey.

Atli P. Dam